



ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΩΝ

Διευθυντής Γ. Γ. ΔΕΛΕΛΑΚΙΣ Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΤΟΠΧΑΝΑ ΑΡΙΘΜΟΣ 78

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΛΙΑΚΟΝΙ(*)

*Επεχείρησα νὰ γράψω ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ ἀθώου τούτου ἔρπετου, διὰ νὰ δώσω εἰς τὸν ἀναγνώστην τὴν εὐκαιρίαν νὰ ρίψῃ ἐπ' αὐτοῦ ἓν βλέμμα ἄνευ φρίκης.

Δὲν ἀμφιβάλω ἐν τούτοις ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην θὰ διέρχονται τοῦ νοῦ του ὅλαι αἱ μαρτυρικαὶ ἀξιολύστεται ἀτόμων, τὰ ὅποια τῷ ὠμίλησαν σοβαρῶς περὶ τῶν φοβερῶν δηλητηριωδῶν ἰδιοτήτων τοῦ μικροῦ τούτου σκίγκου καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς φαρμακερᾶς οὐράς του.

*Αναπολῶν δὲ καὶ τὸ τετράστιχον, τὸ ὁποῖον εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν ἀκούει ἐπαναλαμβάνομενον

*Ἄν σὲ φάῃ μὲ τὸ σιόμα,
γύρευε γιὰτὸ καὶ σιῶμα*

*Ἄν σὲ φάῃ μὲ τὴν οὐρὰ (!)
φέρονε ψάλλι καὶ παπᾶ..*

καὶ προῦποθέτων τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ συνηγορίαν μου τολμηράν, θὰ κινήθῃ διστακτικῶς τὴν κεφαλὴν, ἐκ τῶν προτέρων ἐμμένων εἰς τὸ «οὐ με πείσεις, κἂν με πείσης».

Ἐν τούτοις μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν θὰ διασειῶ πεποιδήσεις ἐρριζωμένας ἤδη, ἀλλ' ὅτι θὰ καταδείξω, εἰς τοὺς νεωτέρους τοῦλάχιστον, πόσον εἶναι ἄτοπον νὰ γεννᾶται ὁ φόβος ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει, καὶ πόσον εἶναι ἄδικον, εἰς τὴν πρώτην συν-

ἀντησίαν τῶν μετὰ τοῦ ἀγαθωτάτου καὶ ἀβλαβεστάτου τούτου ἔρπετου, νὰ ἐπιτίθενται, ἵνα τὸ ἐξοντώσωσιν, ἀναγράφω ὅποια εἶναι αἱ κρατούσαι περὶ τῶν ὁμοίων του ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἀδικηφιλονικητοὶ γνώμαι καὶ ὅποιαν ἡμεῖς ἐσχηματίσαμεν ἐξετάζοντες αὐτό.

Τὸ *λιακόνι* εἶναι ἔρπετόν, ἀνήκον εἰς τὴν τάξιν τῶν σαυροειδῶν, τὴν οἰκογένειαν τῶν σκιγιδῶν, τὸ γένος τῶν βραχυλώσων σκίγκων καὶ ὀνομάζεται *σκίγκος* ὁ λεπιδωτός. Ἐχει μῆκος 0,12—0,15 μ., τὸ δέρμα του καλύπτεται ὑπὸ στυλινῶν λεπίδων, σκληρῶν καὶ φαιολευκῶν κατὰ τὴν βραχίαιαν καὶ πλαγίαν ἐπιφάνειαν, ὑπὸ λευκῶν δὲ καὶ τι σκληροτέρων κατὰ τὴν κοιλιακὴν. Ἡ γλώσσά του εἶναι βραχεῖα, οἱ πρόσθιοι πόδες του βραχυτέροι καὶ λεπτότεροι τῶν ὀπισθίων, ἡ δὲ οὐρά του βραχεῖα, εὐθραστός καὶ πῶς κινεῖται.

Οἱ ἄλλοι χαρακτῆρες αὐτοῦ εἶναι κοινοὶ μετὰ τῶν συγγενῶν του σαυροειδῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι δηλητηριώδες. Τὸ αὐτὸ εἶδος, ἐν Ἑλλάδι μὲν δὲν ἀπαντᾷ ἐν Ἀραβίᾳ, Αἰγύπτῳ καὶ Σαχάρα ζῆ εἶδος τι ἔχον τοὺς αὐτοὺς χαρακτῆρας μὲ τὸ ἡμέτερον, μῆκος δὲ κατὰ τι μεγαλυτέρου. Ἄλλοτε ἐκεῖ ἐθεωρεῖτο ἔχον θεραπευτικὰς ἰδιότητας, ὅπως καὶ ἐν Εὐρώπῃ ἀπέδιδον εἰς τοὺς σκίγκους τοιαύτας. Ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς μανθάνω, ἐν ἐλαίῳ ἐντιθέμενον χρησιμεύει ὡς ἀντισηπτικὸν καὶ παυσώδυνον φάρμακον.

Ἐρευνῶν τὰ κατ' αὐτὸ πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐπέισθην ἀπολύτως ὅτι εἶναι ἀβλαβές, ὅπως καὶ πάντα τὰ ἔρπετὰ τῆς νήσου, ὁ δὲ διευθυντής τοῦ χημείου τῆς Κρητ. Πολιτείας κ. Βαμβουκῆς, ἀναζητῶν πρότινος τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τὸ γάλα εἰς τινὰς περιπτώσεις προξενεῖ στομαχικὰς ἐνοχλήσεις καὶ παρακινήσεις ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης νὰ ἀναζητήσῃ τὴν αἰτίαν εἰς δηλητήριον τοῦ *λιακονίου*, ἀπεφάνθη μετὰ ἐμπερίστατον ὅτι τὸ *λιακόνι* δὲν εἶναι δηλητηριώδες.

(*) Τὸ ὄνομα *λιακόνι* ἴσως τῷ ἀπεδόθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπειδὴ ἀγαπᾷ νὰ διατρέβῃ εἰς θερμούς καὶ προσηλίους τόπους, ἐν οἷς σχεδὸν πάντοτε ἀπαντᾶται. Ἡ πρώτη του δὲ ὀνομασία ἡλιακὸν θὰ μετέπεσεν ἐπειτα εἰς τὸ *λιακόνιον*, ἐξ οὗ *λιακόνι*.

Μή εἶπη δέ τις ὅτι τίποτε δὲν διασώζει ὁ λαὸς ἂν μὴ ἢ ἀληθές, διότι δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ ἀρνηθῆ ὅτι πολλακίς εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βασανισθῆ ὑπὸ δεισιδαιμονίας τινός, ἢ νὰ υποβληθῆ εἰς κανόνας, τοὺς ὁποίους τὸ παρελθὸν ἐν τῇ πλάνῃ ἐθέσπισεν.

Τὸν ἱερόν ὄφιν εἰς τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι παρέθετον ἐν τῇ Ἀκροπόλει πλακούντια, σήμερον τὸν ξενίζουσι πολλοὶ εἰς τοὺς οἴκους των καὶ τὸν θεωροῦσιν ἀγαθὴν τύχην — στοιχείῳ τοῦ σπιτιοῦ — τοὺς γρυλλισμοὺς τοῦ γρούλλου τοῦ οἰκιακοῦ θεωροῦσιν ἐν Ἑλλάδι ἀγγελοῦ εὐδαιμονίας, τοὺς δὲ κρωγμοὺς τῆς γλαυκὸς οἰωνὸν πένθους καὶ τὰς κλαυθμηρὰς ὑλακὰς τῶν κινῶν ἀλάθητον σημεῖον συμφορᾶς καὶ ἐν τούτοις ὅλα ταῦτα διεσώθησαν μέχρι ἡμῶν ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, διότι τὰ παρηκολούθησαν τυχαίαι ἴσως συμπτώσεις, μολοντί οὐδεὶς ἐχέφρων σήμερον προσέχει εἰς αὐτά, οὐδὲ δύναται νὰ ἐξηγήσῃ πῶς τὰ κατ' αὐτὸν θὰ διαρρηθμισθῶσιν ἢ θὰ συσχετισθῶσιν μετ' τὴν ὄρεξιν τοῦ σκύλου, ἢ τὴν εὐθυμίαν τῆς γλαυκός!

Ἐὰν ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἤρθη εἰς τὸ ὕψος τοῦ τελείου ἀκόμῃ, προῦδυσεν ἀρκετὰ ὅμως, ὥστε νὰ ὑποβάλλῃ τὰς πεπλανημένας δοξασίας τοῦ παρελθόντος ὑπὸ τὴν σμίλην τῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ ἀφεταιριοῦται τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ τῶν προλήψεων, τὰς ὁποίας διέσωσεν ἐποχὴ ἀμαθίας καὶ αἰῶνες σκότους.

ΠΑΝΑΓ. ΧΡ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητῆς

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ—ΤΖΑΜΙΑ

Κύριε Διευθυντὰ τοῦ «Κρητ. Ἀστέρου»,

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου συνηντήθημεν ἐν τῇ ρωμαντικῇ τοῦ Ἀμαρίου κώμῃ Ἑλένης, ἢ Α. Θεοφιλίας ὁ Ἅγιος Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Ἀγαθάγγελος, ὁ κ. Ἰω. Ν. Βούλγαρις, ἐφέτης, ὁ κ. Ν. Η. Δαμβουνέλλης, καθηγητῆς καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, συμφωνήσαμεν δὲ νὰ παραστῶμεν εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ τελευταῖον ἀπελευθερωθέντος ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Γέννῃ, μέλλοντα νὰ τελεσθῶσι τῇ 30ῇ τοῦ ἰδίου μηνός, καθ' ἣν πρωτοβουλία τῆς Α. Θεοφιλίας καὶ τῶν κ. κ. Δημάρχων τῆς ἐπαρχίας θὰ ἐκαλεῖτο ἰκανὸς κόσμος. Ἀνετέθη δ' εἰς ἐμὲ νὰ ἐκφωνήσω τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας.

Ὀντως δὲ τὴν 30ὴν Ἰουλίου καὶ ἐκ τῶν τριῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας προσέδραμον πλείστοι εἰς τὴν ἱεράν τελετήν, ἀσφυκτικῶς δ' ἐπλήρωθη ὁ πρῶην τουρκικὸν τέμενος ὦν ναός, τότε δὲ ἐχριστιανίζόμενος αὐθις, μεστὸν δ' ἦτο καὶ τὸ προαύλιον κόσμος, μετ' ἀρρήτου συγκινήσεως ἀκρωμένου τῆς θείας Ἀκολουθίας ὑπὸ τὸν θόλον, ὃν ἕνα καὶ ἡμισυ περίπου αἰῶνα ἐπλήρου ἢ ἀραβικῆ τοῦ Ἰμάμη μελωδία. Ἐγένετο σεμνοπρεπῶς ἡ τελετὴ, ἐξεφωνήθη δὲ καὶ ὁ πανηγυρικὸς, οὐ μάλιστα καὶ τινες φράσεις παρανοηθεῖσαι ὑπὸ πολιτῶν ἀθῶων καὶ ἀπλῶν ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς ἐκφρασίαν, λίαν ἀκάκως ὅμως τῆς ἐαυτῶν δυσαρσεκείας διαπερασθείσης μετὰ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις.

Ἐξελθὼν ἀφορμὴν ἐφρόντισα νὰ

μάθω ὅ,τι ἦτο γνωστὸν περὶ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου ναοῦ. Ὁ δὲ πολύτιμος φίλος μου πανοσιώτατος Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς τῶν Ἀσωμάτων Μονῆς κ. Γαβριὴλ Πάγκαλος, παρακληθεὶς ὑπ' ἐμοῦ μετὰ πολλῆς προθυμίας ἔσπευσε νὰ συμπληρώσῃ ὅσα ἐγὼ ἐγνώριζον, δι' ὧν καὶ καταρτίζω τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα. Ὁμολογῶ δὲ δημοσίᾳ πολλὰς χάριτας τῷ Πανοσιωτάτῳ Ἡγουμένῳ διὰ τὴν συμβολὴν ταύτην εἰς τὴν Κρητικὴν Ἱστορίαν, ἣν ἐγὼ τοῦλάχιστον θεωρῶ λίαν ἐπωφελεῖ, εὐτυχῆ δὲ θὰ θεωρήσω ἐμαυτὸν, ἐὰν διὰ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ἐν τῷ φίλῳ «Κρητικῷ Ἀστέρῳ» δοθῆ ἀφορμὴ νὰ γίνῃ καὶ περὶ ἄλλων ναῶν ὁμοίας φύσεως τοιαύτη ἐξέτασις. Βεβαίως δὲ μετὰ τὴν εὐτυχῆ τοῦ τόπου ἡμῶν ἀποκατάστασιν πολλοὶ νκοὶ εἰς τζαμία κατὰ τοὺς μαύρους τῆς δουλείας χρόνους μεταβεβλημένοι ἐξεχριστιανίσθησαν αὐθις, ἢ μᾶλλον ἀποβαλόντως τὸν τουρκικὸν μανδῦαν ἐνεδύθησαν καὶ πάλιν τὴν πάλαιον τοῦ χριστιανικοῦ φωτὸς στολήν.

Καὶ εἰς ποίαν μὲν ἀκριβῶς ἐποχὴν δύναται ν' ἀνενηχθῆ ἢ κτίσις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ναοῦ, οὐδεὶς δύναται ἀσφαλῶς νὰ βεβαιώσῃ. Διότι κατὰ τὸ διάστημα τὸ μακροχρόνιον, καθ' ὃ ἦτο Τζαμί, οὐδὲν ἐν αὐτῷ ἀφείθη ἀχριστον καὶ ὡς εἶχεν, ὥστε οὔτε ἐπιγραφή, οὔτε σαφῆς τις τοιχογραφία, οὔτ' ἄλλη τις ἐνδειξις σφίζεται, μόνον δ' εἰδικὸς περὶ τὴν Χριστιανικὴν ἀρχαιολογίαν μετὰ σύντονον ἐπὶ τόπου μελέτην θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξεπέγκῃ ἀσφαλεστέραν πῶς γνώμην, ὀρίζων ὡς ἐγγιστά τὸν χρόνον τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τούτου.

Ἄλλ' ἂν ταῦτα εἶναι ἀόριστα, ὁ τρόπος ὅμως, καθ' ὃν ἐξεμουσουλμανίσθη καὶ ὁ χρόνος τούτου εἶναι τελείως γνωστὸν. Μέχρι δὴλα δὴ τοῦ 1780 ὁ ναὸς ἐχρησίμευεν ὡς νεκροταφεῖον τῶν Χριστιανῶν κατοίκων τῆς Γέννας. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖτο ἐπὶ τῆς κεντρικωτέρας καὶ ὠραιότερας τοῦ χωρίου τοποθεσίας οἱ Τούρκοι κάτοικοι, στεροῦμενοι εὐκτηρίου οἴκου, διέταξαν τοὺς Χριστιανούς ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ κατώτερον τοῦ χωρίου μέρος, νὰ καθαρίσωσι δὲ τὸν ναὸν ἐντὸς δύο ἡμερῶν καὶ νὰ τον παρκαθίσωσιν εἰς αὐτούς. «Νὰ πάρετε, λέγει ἡ παράδοσις ὅτι εἶπον εἰς τοὺς Χριστιανούς, τὰ κόκκαλα τῶν ἀποθαμμένων σας καὶ νὰ καθαρῶσιν τὴν ἐκκλησιά, γιατί θὰ τὴν κάμωμεν Τζαμί. Ὁ Μονεζίνης τοῦ Τζαμιού τῆς Μεγάλης Πόρτας μῆς τὸ μῆνυσε κ' ἐχομενε κρῖμα, ἂν δὲν τὴν πάρωμεν μονομιᾶς».

Περὶ ἀντιστάσεως ἢ ἀρνήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς τῶν Τούρκων οὐδὲ λόγος ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἀνοχῆ μόνον τοῦ ἐλαχίστου Τούρκου ἠδύναντο νὰ φέρωσιν οἱ Χριστιανοὶ τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τῶν ὤμων. Ἡ Γέννα ἄλλως τε τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ ἐπὶ πολλὰς ἀκόμη ὑστερον δεκαετηρίδας, μέχρι σχεδὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ Μαυρογένου, ἦτο κέντρον ὠμότητος καὶ θηριωδίας Γενιτσάρων καὶ Ἐσπέχιδων. Ἡ διαταγὴ ἄρα αὐτῶν ἦτο ἀνέκκλητος καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἔπρεπε νὰ ἐκτουρκισθῆ, τὰ δὲ ὅσα τῶν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκεῖ κεκοιμημένων νὰ ζητήσωσιν ἀλλαχοῦ τὴν θρησκευτικὴν αὐτῶν ἀνάγκησιν. Ἄλλ' ἄς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὴν παράδοσιν:

Περίλυποι οἱ δυστυχεῖς τῆς Γέννας Χριστιανοὶ ἤκουσαν τὴν ἀπόφασιν τῶν ὁμοχωρίων των Τούρκων. Ἄλλ' οὔτε ἀναβολὴν ἐζήτησαν, οὔτε τάσιν πρὸς ἀντίστασιν ἔδειξαν. Ἐπεκαλέσθησαν τὴν συνδρομὴν τῶν γειτονικῶν χωρίων, Θρόνου καὶ Ἀγίων Ἀποστόλων, ἵνα ταχύτερον μετακομίσωσι τὰ ὅσα τῶν

νεκρῶν αὐτῶν καὶ ἐκτελέσωσι τὴν διαταγὴν τῶν Τούρκων.
 Ἄνευ ὄκνου προσῆλθον ἐκ Θρόνου καὶ Ἀποστόλων, ἵνα ἐπι-
 κουρήσωσιν εἰς τὸ ἄχαρι ἔργον τῶν πλησιοχώρων καὶ παραμυ-
 θήσωσιν αὐτούς συμμετέχοντες τῆς λύπης των, ὠδήγουν δὲ
 μεθ' ἑαυτῶν καὶ τῶν ἐξ Ἀποστόλων Γέρω-Μάσκαλον, τὸν
 υἱὸν τοῦ Παπᾶ-Γιάννη, τὸν μόνον ἐγγράμματον καὶ πολλοῦ
 ὡς ἐκ τούτου λόγου ἄξιον κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. Δι' αὐτὸ
 δ' ὅμως τοῦτο καὶ ὑποβλεπόμενον ὑπὸ τῶν Τούρκων, αἵτινες
 ἀνέκαθεν ἐκ τῶν ἀνεπτυγμένων πρὸς μόνους τοὺς ἰατροὺς
 ἔτρεπον σεβασμὸν τινα καὶ ἐκτίμησιν. Ἐπινομάζετο δὲ ὁ Δά-
 σκαλος Ματινούλιας, διότι ὁ συνήθης καὶ μόνος ὄρκος, οὗτι-
 νος ἐποιεῖτο κατὰ τὰς περιστάσεις χρῆσιν, ἦτο μὰ τὸ ναί.

(Ἐπιταὶ συνέγεια)

ΕΜΜ. Γ. ΓΕΝΕΡΑΛΙΣ

Η ΧΑΡΑ

Α.

Σάν μ' ἔφερε στὴν ὑπαρξί στὴν μαύρη ταύτη σφαῖρα
 Ἡ μάννα μου καὶ ἤρχισα νὰ νοιώθω μιὰν αὐγούλα,
 Ποῦ τᾶστρό της ἐφώτιζεν ἀκόμα στὸν αἰθέρα,
 Καὶ τ' ἄνθη ἐκρυστάλλωνε τοῦ Μάν ἢ δροσοῦλα,



Ποῦδαφε τὸν ὀρίζοντα ῥόδον καὶ κρόκου χρῶμα
 Κ' ἐχρωματίζοντο χρυσοῦ τὰ γιούλια καὶ οἱ κρίνοι,
 Καὶ τὰ πουλιά γλυκόλαλα ἕμνοῦσαν μ' ἓνα στόμα
 Ἐκείνον ὅπου τὴνζωὴν κ' ὅπου τὸ φῶς μᾶς δίνει,



Κεῖ ποῦμενα στὸ ὑπαιθρο, γυρμένο στὴν ἀγκάλῃ
 Τοῦ ὕπνου τὴν ἀμύριμνη, νὰ δέλωμαι στὸ στόμα
 Αἰσθάνθηκα φιλήματα, τὸ στῆθος μου νὰ πάλλῃ
 Καὶ νὰ σκυρτάῃ ὄλον μου ἀπὸ χαρὰν τὸ σῶμα.



Ἐσίκωσα τὰ ὄμματα μου καὶ εἶδα.. (ὦ, θὰ μένη
 Στὴν μνήμη μου ἀξέχαστη ἢ χαραυγὴ ἐκείνη!)
 Μιὰν κόρη κρινοδάκτυλη στὸ πλάγι μου γυρμένη
 Νὰ με θωπεύῃ καὶ γλυκὸ χαμόγελο ν' ἀφίνη.



Παιδ', μοῦ λέγει, τὴν χαρὰν ἢ ἀνθρωπίνῃ ἀγκάλῃ
 Νὰ συγκρατήσῃ δὲν ἔμπορεῖ παρὰ στιγμᾶς τοῦ βίου
 Ἰδοῦ με τώρα· ξύπνησε κ' ἐντρύφησε στὰ κάλλη,
 Ὅπου τὸ χέρι τὸ δεξιὸ σκορπιᾶ τοῦ Αἰωνίου.



Ὡ χαραυγὴ τοῦ βίου μου τοῦ ἀγνωστάτου κείνη!
 Θά σε τηρῶ στὴν μνήμη μου αἰώνια ὡς σ' εἶδα!
 Στὰ στήθη μου ἢ αἶγλη σου παρηγοριά θὰ χύνη!
 Ὅταν θυμοῦμαι πῶς σκορπιᾶς ἄλλης αὐγῆς ἐλπίδα.



Χαρά μου, εἶπα, εἶσαι σύ; ἢ ἰδικὴ μ' ἀγκάλῃ
 Θά σε κρατήσῃ αἰώνια μακρὰν μακρὰν τὰ πάθη.
 Μ' ἐκύτταξε κ' ἐγέλασεν. Ἐκύτταξε καὶ πάλι
 Νὰ ξαναδῶ τὴν ὄψη της, μὰτ' ἀστραπὴ κ' ἐχάθη!

Β.

Ἦλθαν τὰ χρόνια τῆς ζωῆς, τοῦ σφρίγους καὶ τοῦ
 κάλλους
 Καὶ τὴν χαρὰν ναῦρω σ' αὐτὰ μ' ἐφτέρων ἢ ἐλπίδα.
 Τρέχω ἐδῶ, πετῶ ἐκεῖ, περῶ σὲ τόπους ἄλλους
 Γιὰ ν' ἀνταμῶσω τὴν χαρὰν, ἀλλὰ χαρὰν δὲν εἶδα.



Ἐδῶ ὁ Μάνες τάπιτα ἀνθόσπαρτον ἀπλώνει
 Καὶ τὸ ἀηδόνι ἄσματα περιπαθῆ τονίζει,
 Ἐκεῖ τὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ τὸ δάσος στεφανώνει
 Κ' εἰς κάθε δέκα βήματα καὶ βρούσι κελαροῦζει



Χύνει τὸ φῶς του ἄπλετο τὸ πρωῖνὸ ἀστέρι
 Καὶ ἡ αὐγὴ μὲ κράσπεδα προβαίνει χρυσομένη,
 Καὶ μέσ' στὴν πλάσι ὄλη αὐτή, ποῦ φαίνεται πῶς
 χαίρει.
 Ἰχνος χαρᾶς ἀληθινῆς ἐγὼ δὲν βλέπω ἓνα.

Γ.

Κι' ἀπ' τὸν ἀνθῶνα τῆς ζωῆς μὲ ὄματι' ἀπλησιωμένα
 Ἐνῶ τὸ βῆμα ἐστρεφεῖ, ἰδοῦ χαρᾶς ἀκτίνα
 Στὸν δρόμον μου ἐχύθηκε. Τὰ ὄμματα σου ἐσένα
 Ἐκύτταξε καὶ τὴν χαρὰν εὐρῆκα μέσ' σ' ἐκεῖνα.

ΚΩΝΣΤ. ΔΟΥΝΑΚΙΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΠΕΡΙ ΚΑΠΝΟΥ (ΝΙΚΟΤΙΑΝΗΣ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΗΜΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἐκ τοῦ 6 φυλλαδίου)

2ον) Ποία ἢ ἐπίρροια τοῦ καπνοῦ ἐπὶ τῆς διανοίας :

Ἰκανῶς δυσχερὲς ἔργον εἶνε ἢ ἀπομόνωσις καὶ ἢ εἰς ἓν ὄλον
 κατὰταξις τῶν διαταραχῶν, ὡς δύναται νὰ προκαλέσῃ ὁ κα-
 πνὸς ἐπὶ τῆς διανοίας, καθ' ὅτι τὸ πλεῖστον ἢ κατάχρησις
 τῆς οὐσίας ταύτης συμπύπτει ἄλλαις καταχρήσεσιν, ἰδιαζόν-
 τως δὲ τῇ τῶν ἀλκοολικῶν οὐσιῶν, ὧν ἢ ἐπίδρασις ἀσφαλῶς
 εἶνε σπουδαιότερα τῆς τοῦ καπνοῦ.

Οἱ καπνισταί, ἰδίᾳ δὲ οἱ ἐπιιδόμενοι εἰς πνευματικὰ ἀσχο-
 λίας, ἀνευρίσκουσιν ἐν τῷ καπνίσματι διέγερσιν τινα τῶν πνευ-
 ματικῶν λειτουργιῶν φαίνεται ὅτι ὁ καπνὸς διεγείρει ταύτας
 καὶ τὰς ἰδέας αὐτῶν, διευκολύνει δὲ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν
 ἐργασίαν. Τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ἀποδίδονται εἰς ἅπαντα
 τὰ δηλητήρια τῆς διανοίας, ὀπιον, οἰνόπνευμα, χασίς, κλπ.
 Ἀλλὰ τὰ τοῦ καπνοῦ βεβαίως εἰσὶ τὰ ἥττον δραστήρια. Ταῦτα
 μάλιστα ἰατροὶ τινες ἐξ ὀλοκλήρου δὲν παραδέχονται, ἀποδί-
 δουσι δὲ οὗτοι τὴν διέγερσιν, ἣν οἱ καπνισταὶ αἰσθάνονται,
 ἀπλῶς εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τυραννικῆς ἐξέως. Τὸ ἀπέχειν τοῦ
 καπνίσαι, καθ' ἣν στιγμὴν πρέπει νὰ καπνίσωσι, προξενεῖ
 ἀνησυχίαν, ἀδιαθεσίαν τινα, ἣν ἢ ἱκανοποίησις τῆς ἀνάγκης
 συντείνει νὰ διαλύσῃ.

Συγγραφείς τινες αποδίδουσιν εἰς τὸν καπνὸν πραϋντικὴν καὶ κατευναστικὴν ἐνέργειαν. Ἔτεροι δὲ παρετήρησαν ὅτι οὗτος προκαλεῖ ἀϋπνίαν καὶ ὅτι δρᾷ ὡς τὸ πράσινον τέϊον, καὶ γίνεται αἰτίος τάσεως εἰς τρόμον καὶ εὐερεθιστικότητα χαρακτῆρος.

Μεταξὺ τῆς γνώμης ἐκείνων, οἵτινες ἀρνοῦνται τῷ καπνῷ πᾶσαν νοσηρὰν ἐπίδρασιν καὶ τῆς τῶν ἀποδιδόντων αὐτῷ ἄπαντα τὰ τὴν διάνοιαν προσβάλλοντα κακὰ, δέον νὰ εὐρηθῆσιν μέση γνώμη ἀπληλαγμένη πάσης ὑπερβολῆς. Συγγραφεῖς τινες κατέδειξαν ὅτι ὁ καπνὸς ἦν ἐπιβλαβὴς εἰς τὰς νεαρὰς διανοίας. Ὁ **Decaisne** εἶδε παιδία ἄτινα, ἀρξάμενα λαμπρῶς τῶν ἑαυτῶν σπουδῶν, κατέστησαν, εὐθύς ὡς προσεκλήσαντο τὴν ἔξιν τοῦ καπνίζεῖν, βραδύνοα, ἀσταθῆ, ἀνίκανα πάσης ἐργασίας. Ὁ **Bertillon**, ἐν μιᾷ ἀξιοπεριέργῳ στατιστικῇ, κατέδειξεν ὅτι οἱ μαθηταὶ τῶν μεγάλων σχολῶν οἵτινες εἶνε οἱ μεγαλύτεροι καπνισταὶ κατέχουσι τὰς τελευταίας σειράς, ἐν τῇ διανοητικῇ ἀναπτύξει καὶ προόδῳ.

Κατηγόρησαν τοῦ καπνοῦ ὅτι προκαλεῖ τὴν γενικὴν παράλυσιν. Μεθ' ὅλους ὅμως τοὺς πολυαριθμοὺς ἰσχυρισμοὺς, δὲν ἀπεδείχθη τὸ τοιοῦτον. Οὐχ ἦττον, πολλοὶ συγγραφεῖς φρονούσιν ὅτι ὁ νικητικισμὸς εὐθύνεται διὰ πολλὰς βλάβας ἰκανῶς σπουδαίας τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐπὶ 59 βαρσιῶν παθήσεων τῶν νευρικῶν κέντρων, ὁ **Tamisier** ἀνεύρε 41 τοιαύτας παρὰ τοῖς καπνισταῖς, ὧν τριάκοντα ἐποιοῦντο μεγάλην κατάχρησιν καπνοῦ.

Παρετήρησαν ὡσαύτως ὅτι ἡ κατανάλωσις τοῦ καπνοῦ, εἶνε, ἐν δεδομένη χώρᾳ, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν παραφρόνων, οὗς αὕτη παρέχει.

Οἱ νευροπαθεῖς καὶ τὰ εἰς νευρικὰς διαταραχὰς προδιαθεμιμένα ἄτομα εἶνε ἔστιν ὅτε εὐαίσθητοι εἰς τὴν ἐπήρειαν τοῦ καπνοῦ καὶ ἡ κατάχρησις αὐτοῦ δύναται νὰ ἐπενέγκῃ παρ' αὐτοῖς νοσηρὰν εὐερεθιστικότητα χαρακτῆρος, ὑποχονδρίαν καὶ φαντασιώδεις φόβους.

Ἐπὶ τοῦ σημείου δὲ ὅτι ὁ καπνὸς ἐξασθενεῖ τὴν μνήμην καὶ ἐλαττοῖ τὴν προσοχὴν, ἄπαντες οἱ παρατηρηταὶ εἶνε ὁμοφώνως σύμφωνοι.

Ὡς κατακλειδα τῆς μικρᾶς ἡμῶν ταύτης μελέτης ἀναφέρομεν, ὅπως καταδείξωμεν ὅτι ὁ καπνὸς δὲν εἶνε ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνος δι' ὅλους, ὅτι μεταξὺ τῶν διασήμων καπνιστῶν δέον νὰ καταριθμησώμεν τοὺς ποιητὰς **Milton**, **Walter Scott**, **Byron**, τοὺς φυσιολόγους **Haller**, **Boerhave** κλπ. Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ ὅπως εἴπωμεν, ἐν ἀνακεφαλαίωσει τῶν περὶ τῆς ἐπήρειας τοῦ καπνοῦ ἀνωτέρω λεχθέντων, ὅτι ἡ μετρία χρῆσις τοῦ καπνοῦ δὲν εἶνε βλαβερὰ ἀλλ' ἡ κατάχρησις αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως ταύτην δέον αὐστηρῶς νὰ ἀποφεύγωμεν.

ΔΗΜ. Κ. ΒΟΥΛΓΑΡΙΔΗΣ Ἱατρός

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΚ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΡΗΣΣΑΙ ΗΡΩΪΔΕΣ

Ἀφιερῶνται τῷ γυναικείῳ φύλῳ

(Συνείχετα ἐκ τοῦ 6 φυλλαδίου)

Καὶ ὁ Μενδελῶν ἀναφέρει τὰ ἐπόμενα δύο ἐπεισόδια τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Κατὰ τὴν διανομὴν τῶν λαφύρων τῶν εἰς τὸ σπῆλαιον τῆς Μιλάτου καταστραφέντων τῇ 5 Φεβρουαρίου 1823 δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων γυναικοπαίδων ἀνήθηρὰ νεάνις, κατακληρωθεῖσα εἰς Ἀλβανὸν τινα καὶ ἀπαγομένη εἰς Σπιναλόγκαν, ἐπῆδησε καθ' ὁδὸν παρὰ τὴν Φουρνὴν ἐντὸς βαθείας δεξαμενῆς καὶ ἐ-

Ἐτέρη νεάνις, περίφημος ἐπὶ καλλονῇ, ἡ κόρη τοῦ Θεοδώρου Μουριώτη, συλληφθεῖσα ἀιχμαλώτος κατὰ τὸν ἐμπρησμόν τῆς Ἀνωπόλεως Σφακιῶν ὠδήγησε τὸν Τούρκον δεσπότην αὐτῆς, ζητήσαντα νὰ πῆ ὕδωρ, εἰς τὴν δεξαμενὴν, ἐκεῖ δὲ διαλαθοῦσα τὴν ἐπιτήρησίν του ἐρρίφη ἐντὸς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπνίγη, προτιμῶσα τὸν θάνατον τῆς ἐν ἀισχύρῃ καὶ ἀιχμαλώσει ζωῆς.

Ὁ γηραιὸς αὐστριακὸς διπλωμάτης βαρώνος Πρόκας Ὅσπεν, κατόπιν πρεσβευτῆς τῆς Αὐστρίας ἐν Ἀθήναις, εἶδεν ἰδίως ὀφθαλμοῖς τοὺς Τούρκους ἐν Σούδα παίζοντας πρὸ τοῦ στρατοπέδου τῶν τῷ ἐξῆς παιγνίδιον. Ἐρρίπτον τὰς μαχαίρας τῶν καθ' ἑνὸς νέου Χριστιανοῦ προσδεδεμένου εἰς τὸν τοίχον. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν διήρχετο συνοδεία ἀιχμαλώτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε νεάνις θαυμασίως καλλονῆς, ἣτις ἀφείσα ὀξεῖαν κραυγὴν ἀπελπισίας ὤρμησε καὶ περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων τῆς τὸν διὰ τῶν τουρκικῶν μαχαίρων βασανιζόμενον νεανίαν, ἐν ᾧ ἀνεγνώρισε τὸν ἴδιον ἑαυτῆς ἀδελφόν. Ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς σκηνῆς ἐκείνης οἱ Τούρκοι ἐξερράγησαν εἰς ἀπλετον γέλωτα καὶ ὀρμήσαντες κατὰ τῆς κόρης, ἀφοῦ ἐκόρεσαν τὰς κτηνώδεις ὀρμάς τῶν, προσέδεσαν, αὐτὴν εἰς τὸ καθημαγμένον σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καὶ ἐρριψαν ἀμφοτέρους εἰς τὴν θάλασσαν!

Ἡ δὲ λαϊκὴ Μοῦσα, ἡ ὁποία διέσωσε περιγραφὴν τῆς καταστροφῆς τοῦ Ἴβραχὴμ Ἀληδάκη μετὰ 120 ἀνδρῶν εἰς τὸν ἐν Ἐμπροσνέρῳ Ἀποκορώνου πύργον τοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, ἀπηθανάτισε τὰ ὀνόματα δύο ἡρωίδων, τῆς Μπουρμπαχοκατσουλῆς καὶ τῆς Σγουραφιλιῆς διὰ τῶν ἐπομένων στίχων·

....Κλαῖν τὴ Μπουρμπαχοκατσουλὴ μὲ τὴ μακρὰ πλεξούδα
ὄπον πολέμ' ἀντρείστικα κ' ἄς ἦτον κοπελοῦδα.

Κλαῖσι καὶ τὴ Σγουραφιλιὰ ποῦ κανε τὰ λαγούμα,

κ' ἔκανε τὰ παιδιὰ ὀφανά, χηράδες τὰ χανοῦμα.

Ἀποῦ τὴν πῆρ' ἡ μπαλωτὴ κ' ἔπεσεν εἰς τὸ δῶμα

καὶ παῖρ' ἡ μπόρπερη φουθιὰ καὶ τῆρε κανε λυῶμα.

Ἐκ διαφόρων ἄλλων ἱστοριῶν, μονογραφιῶν καὶ βιβλίων πληροφοριῶν ἀπανθίζω τὰ ἐπόμενα γεγονότα, χἀναγόμενα εἰς τὴν τριετῆ ἐπανάστασιν τοῦ 1866.

Κατὰ τὴν δευτέραν μάχην τοῦ «Σταυροῦ» Σελίνου τῆς 18 Αὐγούστου 1866 πλείστα Σεληνιώτισσαι συναθροισθεῖσαι εἰς τὸ πλησίον χωρίον Λιβάδα προητοιμαζόν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τοὺς πολεμιστὰς, ἀλλαι ἔφερον τροφάς, ἀλλαι ὕδωρ καὶ τινες ἀρπάζουσαι τὰ ὄπλα τῶν μαχομένων ἔβαλλον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Καὶ κατὰ τὰς δύο τῆς πολιορκίας τοῦ Ἀρκαδίου ἡμέρας, τῆς 6 καὶ 7 Νοεμβρίου 1866, αἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ ἀποκλεισμέναι γυναῖκες ἔδειξαν μεγάλην εὐψυχίαν, ἀγωνιζόμεναι μετὰ τῶν τέκνων καὶ θυγατέρων τῶν παρὰ τὸ πλευρόν τῶν συζύγων καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Διεκρίθη ἰδίως ἡ μήτηρ τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Δασκαλάκη Χαρίκλεια, ἣτις μετ' ἀπαραιτήματι ἀφοβίας τρεῖς ἀνύψωσε τὴν πεσοῦσαν σημάϊαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἕως οὗ, καταστραφέντος τοῦ ἱστοῦ αὐτῆς, ἐδίπλωσε τὸ ὕφασμα καὶ τὸ ἔκρυφεν εἰς τὸν κόλπον τῆς. Ὁ ἀρχηγὸς Πάνος Κορωνάιος ἔγραψε τότε πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Κεντρικὴν ἐπὶ τῶν Κρητικῶν Ἐπιτροπέϊαν «ἐν στόματι μαχαίρας ἐπέ-

»ρασαν ὅλα τὰ ἐπιζήσαντα γυναικόπαιδα, πλὴν νεανίδων
»τιῶν εὐειδῶν...»

Ἡ Θεοχάρα καὶ ἡ Μαρία Φεραρόλη ἐκ Λάκκων Κυδωνίας
προσερχόμεναι κατὰ τὰς πλησίον τοῦ χωρίου των συναπτο-
μέναις μάχαις ἐβοήθουν τοὺς μαχητὰς κομίζουσαι ὕδωρ, τρο-
φήν καὶ πολεμεφόδια.

Μαρία ἡ ἐπικαλουμένη «Καπετάνισσα» ἀπὸ Ἀρχάνες ἠκού-
σθη εἰς τινὰ μάχην κραυγάζουσα πρὸς ἀκαίρως ὀπισθοχω-
ροῦντα νεαρὸν συστρατιώτην «βάλε, μωρέ, τὸ φουστάνι μου
καὶ πήγαινε μὲ τῇ γυναίκες».

Εἰς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Ρεοῦφ Πασᾶ κατὰ τῆς Ζούρβας καὶ τοῦ
Θερίσου τῇ 13 Νοεμβρίου 1867 ἔλαβον μέρος γυναῖκες γε-
μίζουσαι τὰ ὄπλα τῶν πολεμιστῶν. Ἐξ αὐτῶν ἐτραυματίστη-
σαν αἱ ἐκ Ζούρβας νεάνιδες Μαρία Τσιροπούλα δεκακοκταετίας
καὶ Ἀντωνοῦσα Βουλγαράκη. Ἰδίως ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν ἐτραυ-
ματίστη καιρίως εἰς τὸν μαστὸν καὶ ἐνοσηλεύετο ἐπὶ πολλοὺς
μῆνας εἰς τὰ ὄρη.

Ἡ περιβόητος Ἀντωνοῦσα Καστανοπούλα ἐκ τοῦ χωρίου
Κερά τῆς Κισσάμου κατὰ τὴν τριετῆ ἐπανάστασιν τοῦ
1866 καὶ τὰς μεταγενεστέραις ἠκολούθει πανταχοῦ τοὺς Κι-
σαμίτας ἐπαναστάτας μετέχουσα καρτερικῶς τῶν συναπτο-
μένων μαχῶν. Τὸ αὐτὸ ἐπραττεν ἡ ἐξ Ἄνω Ἀρχανῶν Εἰρή-
νη Μαυρογιαννοπούλα, καθὼς καὶ ἡ ἀπὸ Λάκκο-Ζουγράφω Σε-
λίνου Μουσουλμανὶς Ραχμανέ, ἡ ὁποία ἐπίσης ἐνοπλος μὲ ἀν-
δρικὸν ἔνδυμα ἠκολούθει πανταχοῦ τοὺς Σεληνιώτας Τούρκους
κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ Τωρομαρία ἀπὸ Παναγιᾶν Κεραμεῶν ἐκόμιζεν εἰς τοὺς
μαχομένους Χριστιανούς ὕδωρ ἢ δ' Ἀρετῆ Τσιτσιριδοπούλα ἐκ
τοῦ αὐτοῦ χωρίου καὶ ἡ Μαρία Χοντροπούλα ἢ Καντηλιέρανα
ἀπὸ τὰ Περιβόλια Κυδωνίας ἦσαν μοναδικαὶ ταχυδρόμοι τῶν
ἐπαναστατῶν.

(Ἐπεταί συνέχεια)

Γ. ΓΑΚ. ΚΑΛΑΪΣΣΑΚΗΣ

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

ΣΥΛΛΕΧΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ

ὑπὸ ΝΙΚΟΛ. ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ δικηγόρου

«Τὰ ἀποφθέγματα ἀγράφου φωνῆς
ἔστιν εὐστοχήματα».

Διογένης Λαέρτιος

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

281. Τὸ μόνον πρᾶγμα, ὅπερ οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦσι τὰ
διατηρήσασιν περισσότερον καὶ ὅπερ ἐπιμελοῦνται ὀλιγώτερον,
εἶνε ἡ ἰδία αὐτῶν ζωὴ.

282. Ὅσον ὀλιγώτερον πεπολιτισμένοι εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι,
τόσον εὐκολώτερον εἶνε τὸ ἀπατήσασιν αὐτούς.

283. Ἄνευ πείρας καὶ περισκέψεως μένει τις ἐν διηρηκεῖ
τηπιότητι.

284. Ὅσον μεγαλητέρα εἶνε ἡ προσβολή, ἣν ὑπέστη τις,
τόσον περισσότερον πληροῦται δόξης, συγχωρῶν αὐτήν.

285. Οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν ἀσυνεπεῖς ἐν ταῖς πράξεσιν αὐ-
τῶν, ἐπειδὴ εἰσὶν ἀσταθεῖς ἐν ταῖς ἀρχαῖς αὐτῶν.

286. Ὅτι καὶ ἐν ἡκάμῃ ὁ ἀγροῖκος, οὐδέποτε θέλει δυ-
νηθῆναι νὰ περάσῃ ὡς εὐγενής.

287. Ὁ εὐεργετικὸς ἄνθρωπος ὁμοιάζει πρὸς τὸν ἥλιον,
ὅστις δὲν κερδοσκοπεῖ ἐπὶ τοῦ φωτός του, ἀλλ' ἐκφέρει αὐτὸ
ἄνευ φιλοδοξίας καὶ φειδοῦς] καὶ ὅστις οὐδέποτε ἀπῆλθέ τι
παρὰ τῶν ἀστέρων καὶ τῆς γῆς ἀφ' ἧς ἐποχῆς χορηγεῖ αὐτοῖς
τοῦτο.

288. Ἡ ὑπομονὴ καὶ ὁ χρόνος καταρθοῦσι περισσότερα ἢ
ἄσα ἢ ἰσχύς καὶ ὁ μαριώδης πόθος.

289. Οὐδὲν δύναται νὰ ἐξάψῃ καὶ θαμβώσῃ τὰς μεγάλας
ψυχάς, διότι οὐδὲν εἶνε ὑψηλότερον αὐτῶν.

290. Εὐτυχῆς ὁ θνητὸς ὁ δυνάμενος νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλή-
θειαν διὰ μέσου τῶν περικαλυμμάτων τοῦ ψεύδους, δι' ὧν
ἡ ἀνθρωπίνη ἀπληστία καλύπτει αὐτήν.

291. Ὁ φθονερός αἰσθάνεται τὴν ἀξίαν τῆς δρετῆς, καὶ το
πειράται νὰ ἐκμηδενίσῃ αὐτήν.

292. Μολονοῦ οὐδὲν εἶνε τόσον φυσικὸν εἰς τὸν ἄνθρω-
πον, ὅσον τὸ νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ γνωρίζῃ αὐτήν,
ἐν τούτοις οὐδὲν ἀγαπᾷ ὀλιγώτερον αὐτῆς καὶ οὐδὲν ζητεῖ νὰ
γνωρίσῃ ὀλιγώτερον αὐτῆς.

293. Ὅσον περισσότερον συνεισπίπτουσιν οἱ ἄνθρωποι, τόσον
περισσότερον ἐκτιμῶνται, καὶ ὅσον περισσότερον εἶνε ἐνάρητοι.
τόσον περισσότερον εἶνε ἐπιεικεῖς εἰς τὰς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων,

294. Καθ' ὃν χρόνον εὐτυχεῖ τις δέον νὰ προπαρασκευά-
ζῃται διὰ τὴν δυστυχίαν.

295. Εἶνε δύσκολον νὰ γνωρίσωμεν ἑαυτούς, διότι οὐδὲν
ὁμοιάζομεν σχεδὸν ποτὲ πρὸς ἑαυτούς.

296. Φοβούμεθα τὸ γῆρας μολονοῦ δὲν εἴμεθα βέβαιοι
ὅτι θέλομεν φθάσῃ εἰς αὐτό.

297. Μόνον αἱ μεγάλαι ψυχαὶ εἰσὶν ἐπιδεικτικαὶ νὰ κά-
μωσι μεγάλα πράγματα.

298. Ὅστις καταναλίσκει τὴν νεότητά του εἰς ἄφρητας
ἡδονάς, ὀφείλει νὰ περιμένῃ γῆρας ἐπιμόχθον καὶ πρόωρον.

299. Ὅστις πράττει τὸ κακόν, νομίζων, ὅτι πράττει τὸ
ἀγαθόν, δὲν εἶνε ἄξιος μομφῆς.

300. Ὁ χρηστὸς ἄνθρωπος οὐδένα φθονεῖ, ἀλλὰ φθονεῖ
τὸ πλεονέκτημα, ὅπερ οἱ πλούσιοι κέκτηνται τοῦ νὰ δύναται
νὰ καθιστῶσιν ἄλλους εὐτυχεῖς.

301. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οὓς πρέπει νὰ βλέπῃ τις
πολὴν σπανίως, ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀγαπᾷ
αὐτούς.

302. Καταστείλατε τὰς ιδιοτροπίας σας ἀπὸ τῆς νεαρᾶς
ἡμῶν ἡλικίας, ἵνα μὴ προξενήσῃτε θλίψεις καὶ εἰς ἄλλους
καὶ εἰς ἑαυτούς.

303. Οἱ ἐνάρητοι ἄνθρωποι εἶνε οἱ μόνοι, οἵτινες ζῶσιν
εἰς λοιποὶ ἄνθρωποι φτυζοῦσιν.

304. Ὑπάρχουσιν δύο πράγματα, ἅτινα δὲν δύναται τις
ἀπεισιγῆ : ὁ ἥλιος καὶ ὁ θάνατος.

305. Τὰ καλὰ παραδείγματα ἔχουσι τοῦτο τὸ πλεονέκτημα,
ὅτι διαφέρονται ὡς ἄρωμα ἐφ' ὅλων ἐκείνων, οἵτινες εἰσὶν θεα-
ταὶ αὐτῶν καὶ εἰς ζωὰ διδασκαλία εἰς ἐκείνους, οἵτινες θέ-
λουσι νὰ μιμηθῶσιν αὐτὰ.

306. Ἡ παρουσία ἑνὸς ἀνθρώπου εἴτε ἔλασε μεγάλα
ἔργα, ἐπιβάλλει περισσότερα ἔργα.

307. Πόσοι άνθρωποι έβριζονοι τούς δυστυχείς δια τού τρόπου, μεθ' ού βοηθοῦσιν αὐτούς.

308. ΟΙ πλούσιοι δὲν εἶνε τόσον εὐτυχεῖς, ὅσον νομίζομεν αὐτούς, καθότι οὐδεμίαν ἡδονὴν ἀφίνει αὐτοὺς ὁ κόρος νὰ πο- λαύσωσιν.

309. Ἡ λήθη πάσης θρησκείας ἄγει εἰς τὴν λήθην τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου.

310. Ὁ Θεὸς δίδων εἰς τινὰς ἀνθρώπους τὴν μεγαλοφυίαν καὶ τὴν δραστηριότητα καθιστᾷ αὐτοὺς κοινωνοὺς τῆς ἀθαι- σίας του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΙΣ ΤΑ ΣΚΟΤΕΙΝΑ ΒΑΘΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Πῶς πλέουσι τὰ υποβρύχια ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Πῶς ἀνατινάσσουσι τὰ θωρηκτὰ. Οἱ κίνδυνοι ποὺ διατρέχουσι. Πῶς γίνεται ἡ ἀνέλκυσις τῶν καταδυθιζομένων. Οἱ κίνδυνοι τῶν δυτῶν.

(Συνέχεια καὶ τέλος ἐκ τοῦ 5ου φυλλαδίου)

Τὸ υποβρύχιον ἐν καταδύσει πλέει ὀδηγούμενον διὰ τοῦ περισκόπιου. Τοῦτο εἶναι κινήτος ὀπτικὸς σωλὴν καθέτως ἐπὶ τοῦ υποβρυχίου προσηρμοσμένος ὠθούμενος διὰ μηχανήματος ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ υποβρυχίου πρὸς τὰ ἄνω ἕως ὅτου συναντήσῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ ἀποσυρόμενος τὰνάπαλιν ἐντὸς τοῦ υποβρυχίου ἐν καιρῷ κινδύνου, οὕτως ὥστε τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης πλοῖα νὰ μὴ βλέπωσιν οὐδὲν ἀντικείμενον, προδίδον τὴν παρουσίαν τοῦ υποβρυχίου. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σωλήνος τοῦτου, ὅπερ ἐξέχει τῆς ἐπιφανείας, εἶναι τοποθετημένα δύο ὀπτικά πρίσματα, δι' ὧν καταδιβάσσεται δι' ἀντανεκλάσεως τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὀπτικὸν πεδίων ἐντὸς τοῦ υποβρυχίου. Μακρόθεν ὀρώμενον τὸ περισκόπιον παράγει τὴν ἐντύπωσιν ἐπιπλευσῆς φιάλης καὶ ἡ ὁμοιότης εἶναι τοιαύτη, ὥστε πρὸ δύο ἐτῶν κατὰ τὰ μεγάλα γυμνάσια τοῦ γαλλικοῦ στόλου οἱ ναῦται τῶν τορπιλλοβόλων χάριν διασκεδάσεως ρίψαντες μερικὰς φιάλας εἰς τὴν θάλασσαν ἐξηπάτησαν τὰ θωρηκτὰ τῆς Μοίρας, ἅτινα ἤρξαντο τρομεροῦ πυρός. . . . ἐν ᾧ τὰ πραγματικὰ υποβρύχια εἰς βάθος 15 μέτρων ἐξεσφενδόνιζον τὰς τορπίλλας αὐτῶν.

Διὰ τοῦ περισκοπίου λοιπὸν ὁ κυβερνήτης τοῦ υποβρυχίου βλέπει πᾶν ὅτι συμβαίνει ὑπεράνω εἰς τὸ πεδίων τῆς ὀράσεως τοῦ ἀνυψωμένου πρίσματος, ὥσει ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐξεῖχε τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· διευθύνει ὅθεν τὸ υποβρύχιον κατὰ τοῦ θωρηκτοῦ καὶ πλησιάζων εἰς ἀπόστασιν 800 μέτρων, ἐξ ἧς εἶναι δυνατόν νὰ διακριθῇ τὸ ἐπιπλέον περισκόπιον, ἀποσύρει αὐτὸ καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν πορείαν του, βοηθούμενος ὑπὸ τῆς πυξίδος. Ὑπολογίζων ἤδη ὁ κυβερνήτης, ὅτι δὲν ἀπέχει πολὺ τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου ἐξάγει ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὸ περισκόπιον, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ εἶτα ἀπὸ ἀποστάσεως 200 μέτρων ἐξαπολύει τὴν τορπίλλην, ἀνατινάσσων εἰς τὸν ἀέρα ἕνα θωρηκτὸν κολοσσόν, περικλείοντα 800 ἀνθρωπίνας ὑπάρξεις.

Ἐν τρίτῳ ἔτι τὰς φοβεράς καταστροφάς, ἃς δύναται νὰ

εἰς μυρίους κινδύνους, οἱ αἱ συγκρούσεις, αἱ ἐκρήξεις, αἱ βλάβαι τῶν λεπτῶν καὶ πολυσυνθέτων αὐτῶν μηχανημάτων, αἵτινες πολλάκις γίνονται αἰτία νὰ μὲνη τὸ υποβρύχιον ἐν τῷ βυθῷ, μὴ δυνάμενον νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἕνεκα μικρᾶς βλάβης καὶ παρὰ τὰς ἀπεγνωσμένας προσπάθειας τοῦ ζῶντος πληρώματος αὐτοῦ. Εἰς μικρὸς χάλιξ μεγέθους λεπτοκαρῦου, ἄγνωστον πῶς παρεισδύσας εἰς τὴν δικλειδα τῶν ὕδαταποθηκῶν τοῦ «Lutin», ἠμπόδισε ταύτην νὰ κλεισθῇ τελείως, ὅτε ὁ πλοίαρχος θεωρήσας ἀρκετὴν διὰ τὴν κτάδυσιν τὴν εἰσελθοῦσαν ποσότητα τοῦ ὕδατος, ἠθέλησε νὰ κλείσῃ ταύτην. Ἡ διὰ τῆς ἡμικλείστου δὲ δικλειδος εἰσροὴ τοῦ ὕδατος ἐπέφερε τὴν καταδύσιν καὶ ἀπώλειαν τοῦ υποβρυχίου, ὡς ἐξηκριβώσεν ἡ ἐσχάτως ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσα τεχνικὴ ἐπιτροπὴ.

Ὅταν τὸ υποβρύχιον δι' οἰανδήποτε βλάβην παραμένῃ ἐν τῷ βυθῷ ἀδυνατοῦν νὰ ἐπιπλεύσῃ, ὁ κίνδυνος δεκαπλασιάζεται ἐκ τούτου καὶ μόνου τοῦ γεγονότος, ὅτι ἀγνωεῖται ἀκριβῶς τὸ σημεῖον ἐν ᾧ τοῦτο εἶναι προσηραγμένον.

Δύο πλοῖα τότε λαμβάνοντα τὰ ἄκρα ἰσχυροῦ κάλω εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου προσδέεται βαρεῖα ἄλλοις διὰ νὰ βαρύνῃ αὐτὸν καὶ τὸν κάμη νὰ κατέρχηται μέχρι τοῦ βυθοῦ, πλέουσι παραλλήλως καὶ ὅταν ἀπαντήσωσι ἀντίστασιν τινα καταδιβάσσουσι πάραυτα δύτην, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὸ εἶδος τοῦ ἐμποδίου. Ἐὰν τὸ υποβρύχιον ἐδυθίσθῃ εἰς μέγα βάθος ἄλλη δυσκολία παρουσιάζεται. Ἡ πίεσις τοῦ ὕδατος εἰς τὰ ἀνήλια ἐκεῖνα βάθη εἶναι τοσαύτη, ὥστε ὀλίγοι δύται δύνανται νὰ ὑποφέρωσιν αὐτήν. Ἡ διαφορὰ δὲ τῆς πίεσεως προκαλεῖ φοβερά δυστυχήματα καὶ πολλοὶ δύται ὑπομένοντες εἰς τὴν κατάδυσιν τῶν 30-40 μέτρων τὴν πίεσιν τοῦ ὕδατος, κινδυνεύουσι νὰ ἀποθάνωσι κατὰ τὴν ἀνοδὸν, ἅμα ἐπανερχόμενοι εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα. Δι' ὅλιαν προσφόρων λέγουσιν οἱ ναυτικοί, ὅτι εἰς τὰς καταδύσεις δὲν πληρώνουσι ἢ κατὰ τὴν ἐξοδὸν. Ἐπὶ τέλους ἀνευρίσκειται τὸ ἀπολωλός.

Αἱ ἐργασίαι ἄρχονται πάραυτα καὶ ὅλα τὰ μέσα ἅτινα διαθέτει εἰς πολεμικὸς λιμὴν πρὸς ἀνέλκυσιν ἐνὸς ναυαγίου τίθενται εἰς κίνησιν. Δυστυχῶς μέχρι σήμερον εἶναι λίαν ἀτελῆ ταῦτα. Αἱ πρῶται ἐργασίαι συνίστανται εἰς τὸ νὰ προσδέσωσι τὸ σκάφος δι' ἰσχυρῶν καλωδίων συρματινῶν ἐκ χάλυδος· πρὸς τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνορυθῇ σήραξ, ὅπως τὰ καλώδια διέλθωσι ὑπὸ τὸ υποβρύχιον, ὅπερ συνήθως θὰ ἔχῃ κατὰ τι ἐπιχωσθῇ ὑπὸ τῆς ἀμμου. Διὰ τὴν ἀνέλκυσιν χρησιμοποιοῦνται τὰ πλέοντα Docks, ἧτοι παμμέγιστα τετράγωνα σιδηρὰ δοχεῖα ὕψους μέχρις 6 μέτρων, ἅτινα πληροῦνται ὕδατος καὶ ἐφ' ὧν προσδέουσι ἰσχυρῶς τὸ υποβρύχιον. Εἶτα δι' ἰσχυρῶν ἀντλιῶν κενουμένου τοῦ ἐν τῷ Docks ὕδατος ὑπεγείρεται τοῦτο συνανειρόν καὶ τὸ φορτίον μέχρις ὕψους ὁμοίου ἐκείνου πρὸς ὃ εἶχε βυθισθῇ συνέπειά τῆς πληρώσεως αὐτοῦ ὕδατος, ἧτοι μέχρι ὕψους 5 μέτρων συνήθως. Τὸ πείραμα τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται πολλάκις καὶ διαδοχικῶς κερδίζονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ βάθη τῶν 30, 25, 20, 15..... μέτρων, ἕως ὅτου ἐπὶ τέλους τὸ υποβρύχιον φθάσῃ μέχρι τῆς ἐπιφανείας. Ἡ μακρὰ αὕτη ἐργασία ὅταν ἔχῃ τελειώσῃ, τὸ πλήρωμα ἔχει ἤδη ἀπολεσθῇ. Δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ ἤδη διατί νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἐπὶ τοῦ υποβρυχίου δακτύλιός τις ἐφ' οὗ νὰ προσαρμόζωνται αἱ ἀλύ-

σεις και αποφεύγονται αί μακραι έργασίαι τῆς προσδέσεως, ἀπαντῶμεν διότι ὑποβρύχιον πλήρες ὕδατο; ζυγίζει πλέον τῶν 300,000 ὀκάδων συνεπῶς δακτύλιος ὅσον δῆποτε στερεός δὲν δύναται νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸ βάρος τοῦτο. Κατὰ τὴν ἀνέλικυσιν τοῦ Farfadet αἱ τεράστιαι ἀλύσεις δι' ὧν ἦτο προσδεδεμένον ὑπεχώρησαν καὶ ἐθραύσθησαν, ἀν καὶ τὸ βάθος εἰς ὃ εἶχε καταδυθισθῆ ἦτο μικρόν.

Βραδύτερον ἴσως ἡ ναυτικὴ ἐπιστήμη θέλει δυγηθῆ νὰ εὕρῃ μέσα ταχύτερα καὶ περισσότερον ἀποτελεσματικὰ πρὸς διάσωσιν τῶν ὑποβρυχίων, τὰ ἑποῖα προορίζονται ἀναμφιβόλως νὰ διαδραματίσωσι σπουδαῖον ρόλον εἰς τὰς μελλούσας κατὰ θάλασσαν πολεμικὰς συρράξεις.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΝΙΚ. ΣΟΛΑΝΑΚΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

« ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ »

Διούθινον «Κρητικῶ Ἀστέρος» — Χανία. Δέν εἶναι αἱ γυναῖκες ἀκανθαί ὧν ποτέ τις δὲν ἀπαλλάσσεται ἄνευ ἀμυχῆς ὡς ἀνεγράφε τις ἐν τῇ ἐγκρίτῳ περιοδικῇ ὤμῳ. Τουναντίον γυνὴ σώφρων, γυνὴ ἐνάρετος, εἰς τὰς φλέβας τῆς ὀποίας ρεῖι ἄδολον αἷμα, τῆς ὀποίας ἡ καρδία ἀσπᾶρει ἐκ χαρᾶς πρὸ τοῦ καλοῦ καὶ ἥτις πράγματι αἰσθάνεται τὴν ἱερότητα τῆς ἀποστολῆς τῆς, βεβαίως ἀφήνει οὐχὶ ἀμυχὴν ἀλλὰ γλυκεῖαν ἀνάμνησιν εἰς τοὺς πλησιάζοντας αὐτὴν καὶ ἀπολαύει τῆς ἐκτιμῆσεως πάντων.

Δύναται ποτὲ ἄλλη τις καρδία νὰ δακρύσῃ πρὸ τῆς θέας συγκινητικῆς τινος σκηνῆς ἢ γυμνοῦ τινος ὄρφανου καὶ ν' ἀποβῆ ἢ παραμυθία τοῦ πάσχοντος ἢ ἢ τῆς γυναικὸς; Αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ὁ γλυκὺς καὶ παρήγορος τοῦ ἀνδρὸς ἄγγελος καὶ μόνον διὰ τῆς χριστιανικῶς μεμορφωμένης τοιαύτης γυναικὸς δύναται καὶ ὁ σύζυγος νὰ βαδίσῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθοῦς εὐδαιμονίας. Πᾶσα λύπη ἢ καὶ ἀπλὴ ὑπόθεσις ταύτης βυθίζει τὴν ἀφωσιωμένην γυναῖκα εἰς πένθος βαθὺ ἐν ᾧ οὐδὲν ἄλλο σκέπτεται ἢ πῶς νὰ ἀναισθηφίσῃ ἐκεῖνον, τοῦ ὀποίου καὶ σταγὼν μόνον ἀγάπης δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἐν αὐτῇ ἡχὺ ἁρμονίας.

Δύναται λοιπὸν τότε ἀπὸ τοιαύτης γυναικὸς νὰ ἀπέλθῃ τις συναποκομιζὼν ἀμυχή; Τουναντίον αἱ γυναῖκες ἀπέρχονται τῶν ἀνδρῶν φέρουσαι μεθ' ἑαυτῶν πολλὰς ἀμυχάς, διότι ἀνδρική καρδία δὲν δύναται ποτὲ νὰ φθάσῃ τὴν λεπτότητα καὶ τὴν εὐαισθησίαν τῆς γυναικειᾶς!

Ὁ προορισμὸς τῆς οἰκοδοποιήσεως εἶναι τὸ νὰ φροντίξῃ ὅπως πάντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας εὐρίσκωσι μόνην τέρψιν τὴν διαμονὴν των ἐν τῷ οἴκῳ, ἥτις κατορθοῦται διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀγάπης καὶ τρυφερότητος πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη αὐτῆς ἐν μέσῳ τῶν ὀποίων ἴσταται βασιλεῖς ἢ οἰκοδέσποινα, ἐπισύρουσα ὡς ἐν σκοτεινῇ νυκτὶ ἀστὴρ σελαγιζῶν τὰ βλέμματα καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὴν λατρείαν πάντων.

Μυρσίνη Ἰδαία

Συζητητὴν. Ἐνταῦθα. Ἡ λέξις αὐθεντής (ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ

ἐντὸς τῆς ρίζης αυ-εν, ἐξ ἧς καὶ τὸ ἀνώω, ἀνώτω ἢ ἀνώτω), καὶ αὐθεντής παρὰ Σοφοκλεῖ φερομένη, ἐσημαίνει ἐν τοῖς δοκίμοις χρόνοις τὸν αὐτὸν ἀνύτουτα (ἐκτελοῦντα, περαινοῦντα), τὸν αὐτοῦρον ἰδίᾳ φόνου, τὸν φονέα (πρβ. τὸ αὐτόχειρ).

Ἐν μεταγενεστέροις δὲ ἀπὸ Πολυβίου τὸ αὐθεντής ἐσημαίνει τὸν πρωτοῦρον, τὸν κύριον ἐκτελεστήν οἰκισθῆποτε πράξεως, ἔτι δὲ βραδύτερον περὶ τοῦς κατὰ Χριστεν χρόους τὸν ἀπόλυτον κύριον, τὸν μετὰ κύρους καὶ ἐπιστημότητος λέγοντα ἢ πράττοντα. Ἡ τελευταία αὕτη σημασία παρεδόθη διὰ τῶν Βυζαντινῶν μέχρις ἡμῶν ἀφέντης, ὃ καὶ οἱ Τούρκοι παρέλαβον παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἦδη ὁ Κικέρων μετεχειρίσθη τὴν λέξιν αὐθεντικῶς δι' ἑλληνικῶν γραμμάτων γράφας, οἱ δὲ μετ' αὐτὸν τὴν authenticus, ἐξ ἧς ἡ τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν authentique κλπ.

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΝΑΡ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Φαντασθῆτε τὴν εἰσοδὸν μου εἰς τὴν μεγάλην αἰθούσαν Λουδοβίκου XVI με ξυλίνους τοίχους, ἐπιπλωμένην διὰ τῆς φρικώδους καλαισθησίας τοῦ 1840, ἐρυθρόξυλα, βελουδά βαθέως ἐρυθρά, ὄρυχάλκινα, ἐπιχρῶσα. Εἶχον προῖδει τὴν αἰθούσαν ταύτην ἐκτὸς τοῦ χρώματος τῶν βελουδῶν, καὶ εἶχον φαντασθῆ ἐπίσης τὸν Κον Φραγγιατῶ, ἀνθρωπον σημαίνοντα, ἐρυθρόν, φέροντα, ὡς ὁ Λουδοβίκος—Φίλιππος, περιλαίμιον με τριπλοῦν γῦρον, καὶ δέσμην τριχῶν ὑπολευκῶν πρὸ τοῦ μετώπου.

Εἶχον μαντεύσει τὴν παχεῖαν Καν Φραγγιατῶ, τὸ φόρεμά τῆς ἐκ μεταξοῦ κυανοῦ-παγωνίου, τὰ βραχιολία τῆς, τὴν «Ἀγγλίδος κλαιούσης» κόμμωσίν τῆς καὶ τὸν ἀνεκράστον ἰμάκη, ὅστις ἐκρέματο ἐκ τῶν ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς τῆς ἐπὶ τῶν στοργύλων ὤμων τῆς ἦσαν ἀκόμη ἐκεῖ αἱ μητέρες με σαρίκια ἐρυθρά καὶ αἱ δεσποινίδες με μουσελίνας, ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι συμβολαιογράφοι, τὸ γουήστ, τὸ συρόπιον ἐκ Φραγκισταφύλων, καὶ τὸ ἀπαραίτητον μανδολίνον ἐνὸς ὑπαλλήλου ἐπὶ τῶν Καταγραφῶν, ὅστις ἔλαμπε μετὰ τῶν κυριῶν διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τῶν λογοπαιγνίων τοῦ.

Εἰσέρχομαι, χαιρετῶ, ἀπαντῶ ἀδεξίως εἰς λόγους εὐπροσηγούρους τῶν Φραγγιατῶ, καὶ μόλις ὁ πρῶτος ἀντίχορος συνδέει καὶ διαχωρίζει τὴν ἄλυσίν του ἐν τῇ αἰθούσῃ, ὑπολισθαίνω διὰ τῶν παιζόντων τὸ γουήστ μέχρι τοῦ κλειδοκυμβάλου, ὅπερ ἐφαίνετο ὅτι μοῦ προσέφερε καταφύγιον. Ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὄργανου τούτου καθήμενος ἐπὶ μιᾷς ἑδρας χαμηλῆς, συνέκρινον τὴν ἐπιστημότητα τῆς ὑποδοχῆς με τὴν σιταποθήκην μου, τοὺς συντρόφους καὶ τὰ κάστανα, ἅτινα ἐφήνομεν κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐν τῇ ἐστία μου, μακρὰν τῶν ἐσπερίδων τῶν ἰδιωτῶν, καὶ τῶν ὠραίων δεσποινίδων, λευκῶν, ροδίνων ἢ κυανῶν, αἵτινες δὲν εἶχον ἔλθει δι' ἐμέ.

Καθολοκληρίαν ἀπερροφημένους ὑπὸ τῶν σκέψεών μου τούτων, εὐρίσκομαι παρατηρῶν τὴν νεάνιδα, ἥτις ἐκάθητο πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου. Πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν δὲν ἀνεμινύετο αὕτη εἰς τοὺς χορούς. Ἐσκυμμένη ἐπ' αὐτοῦ ὡς Ἰνδὸς ἐπὶ τοῦ στόλου τοῦ μαρτυρίου του, δὲν ἔπαυε νὰ κρούῃ ἀντιχορούς, μαζούρκας τετραχορούς, πολωνέζας κλπ.—Παράξενος ἰδιοτροπία—καὶ κανεὶς δὲν ἤρχετο νὰ τὴν ἀσπᾶσῃ ἐκ τοῦ κατηραμένου αὐτοῦ ὄργανου!... Ἦτο θελκτικὴ αὕτη ἐν τούτοις καὶ μάλιστα ὠραία. Μία τῶν καστανῶν ἐκείνων, αἵτινες ἔχουν τὴν χάριν τῶν ξανθῶν, χροῖαν προσώπου ἀνθρώδους, μετὰ—δὲν γνωρίζω ποῖας—λάμψεως τῶν ὀφθαλμῶν, δὲν

γνωρίζω ποίας πονηρίας εν τῷ μειδιάματι, ἅτινα εἶνε ἰδιό-
τητες τῶν κροσῶν. Εἴκοσιν ἐτῶν τὸ πολὺ. Μέση λεπτή,
ἐσφιγμένη ἐντός πολὺ μετρίας ἐσθιῆτος μαλλίνης, λευκοφαίου,
λαϊμὸς ἐξοχος, ἀνερχόμενος διὰ περιλαίμιου ἐκ ψευδῶν τριχά-
πτων καί... αἱ πλεόν ὠραῖαι χεῖρες τῆς ὑψηλίου, ἀνευ δακτυ-
λίων ἢ ψελλίων.

Μὰ τὴν ἀλήθειαν! Ἐν τῇ γειτνιασει ταύτῃ ἤρχιζον νὰ μὴ
λυποῦμαι πλεόν τὴν σιταποθήκην καὶ τὰ κάστανά μου. Ἐάν
ἤμην ταλαιμώτερος θὰ προσεκόλουον νὰ χορεύσωμεν τὴν νεά-
νιδα ταύτην. Ἄλλὰ τοῦ ἐνδύματός μου ὄντος λίαν βραχέος
καὶ ὄχι ἀρκετὰ νέου, μία ἀτυχὴς κίνησις τῶν ὤμων ἠδύνατο
νὰ φέρῃ καταστροφὴν ἐν τῇ συρραφῇ τῆς πλάτης. Ποία ἦτο
αὕτῃ ἡ νεάνις;...Μία φίλη ὑποχρεωτικῆ, ἢ κάποια συγγενῆς
πτωχῇ μεταχειριζομένη ἀνευ προσοχῆς ὑπὸ τῶν Φραγγιατῶ;
Ἦτοι ἦτο ἀπλούστατα ἡ Δεσποινίς Ἰουλίαν Λεκρέλ, κλειδοκυμ-
βαλίστρια ἐξ ἐπαγγέλματος, ἣτις ἐκέρδιζεν ἐν πτωχὸν εἰσό-
δημα ἐξ δραχμῶν, κάμνουσα νὰ πηδῶσι τὰς νέας ἰδιώτιδας.

Μία λέξις τῆς Κας Φραγγιατῶ μοῦ ἔδωσε νὰ ἐνοήσω τὴν
ἀλήθειαν, καὶ ἐκτοτε ἡ συμπάθειά μου ἠῤῥξῃσε διὰ τὴν ἀτυ-
χῆ, διὰ τινος αἰσθηματικῆ συναδελφικῆς μνησικαχίας. Αὕτῃ καὶ
ἐγὼ δὲν ἀντεπροσωπεύομεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν Συμβολαιογρά-
φων ἐκείνων, τῶν ἐμπόρων τούτων, ἐκείνων τῶν εἰσοδηματιῶν,
τῶν συζύγων καὶ τῶν θυγατέρων των, τὴν πτωχὴν Τέχνην.
παρεγνωρισμένην, καταφρονημένην, κακοενδεδυμένην, τὴν Τέ-
χνην ἐξωρισμένην ἐν τῷ μέσῳ τῶν Φιλισταίων.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν χορῶν, κατὰ τὰς βραχείας ἀναπαύσεις
τῶν ὀλίγων λεπτῶν, ἀπετόλμων μέχρι τοῦ νὰ ἀπευθύνω τὸν
λόγον πρὸς τὴν ἀξιεράστον ταύτην Ἰουλίαν, τὴν ὁποῖαν ἐφαί-
νοντο ὅτι δὲν παρετήρουν. Αὕτῃ μ' ἀπήντησε μετὰ τιοιούτης
ἀπλότητος, εὐγενείας καὶ ὠραίας χάριτος, αἵτινες συνετέλεσαν
νὰ με δελεάσωσιν.

Μαγευμένος, δὲν ἐσκεπτομην εἰμὴ τὴν καστανὴν κόμην
καὶ τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς τῆς γείτονάς μου. Θαυμασίους,
τῷ ὄντι, ὀφθαλμούς, οἵτινες ἐπλησίαζον νὰ φαίνωνται μέλανες
ὑπὸ τὴν θυσανῶδη πτώσει τῶν βλεμμάτων τῆς καὶ ἠκτινο-
βόλουν ὡς ἀάπειρος ἐν τῷ φωτί.

Ἐστρεφον τὰς σελίδας τοῦ μουσικοῦ τετραδίου, ἀφῆρουν
τὰ ὑάλινα δοχεῖα τῶν κηροπηγῶν, ἅτινα θὰ ἐξερρήγγουντο.
Ἔχον μάλιστα καὶ τὴν αὐθάδειαν, — ὦ! ἡ Κα Φραγγιατῶ
δὲν θὰ μοῦ τὸ συγχωρήσῃ ποτὲ—...ὕπηρετης τις διήρχετο φέ-
ρων πλήρη δίσκον, ἤρπασα ποτήριον σιροπίου κατὰ τὴν διέ-
λευσίν του καὶ τὸ προσέφεραν εἰς τὴν Ἰουλίαν...τὴν ὠνόμαζον
ἤδη Ἰουλίαν ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Ὅλοι ἐν τῇ αἰθούσῃ μᾶς πα-
ρετήρουν. Ἡ κ. Φραγγιατῶ ἤρχιζε νὰ λυπῆται διὰ τὴν
πρόσκλησίν τῆς.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΘΕΟΦ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

ΤΟ ΣΑΛΟΝ ΤΟΥ "ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ",

(Αύσεις δεκατὰ μέχρι 25 Φεβρουαρίου)

διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἐξωτερικῶ μέχρι τέλους)

Πνευματικαὶ ἀσκήσεις παιδῶν

67) Ἀίνιγμα

Τὰ πρῶτὰ μου εἶν πρόσθεσις, τὸ δεύτερον εἶν μέλος
καὶ ὄλον τὸ τρίτον ἐπιπλήρωμα εἰς ἕν μέρος.

Ἰ. Ἡρακλείου "182"

68) Ἀίνιγμα

"Ἄν ὡς εἶμαι μὲ ἀφίους πόλις εἶμαι κρητικῆ,
ἂν δὲ μ' ἀποκεφαλίσῃς φαίνομαι νόσος μεταδοτικῆ.

Ἐστὰ ἡ παρ' Ἀγνώστου

69) Ἐυθόλεξον

... Α
... Η
... Η
... Η

Ἐστὰ ἡ παρὰ Νουκτερινῆς Δρόσου

70) Ἡρωτογραφικόν

22, 10, 23, 18 = ἔρμος
15, 16, 6, 8, 16, 12, 8 = φυλή
8, 1, 13, 18 = πόλις
23, 24, 14, 6, 16, 15, 18 = θάλασσα
8, 10, 21, 10, 12 = ἄθος
7, 20, 14, 18, 12, 18 = φυσικὸν φαινόμενον

Ἐστὰ ἡ παρὰ Π. Καλλιγέρη

Πνευματικαὶ Ἀσκήσεις Ἐφύβων

71) Ἀίνιγμα

Εἰς ἄνθρωπον ἂ μὲ ζητῆς δὲν θὰ με συναντήσῃς·
Εἰς τὰ σημεῖα στίξεως τὸ θηλυκὸν μου εὐρίσκεις.

72) Ἀριθμητικὸς γρίφος

Δύο μητέρες ἔτρεχον τὸν κῆπον νὰ ποτίσωσι ἐκάστην δὲ ἐν
τέκνον ἠκολούθει· συλλογίσου λοιπὸν φίλε νὰ μοῦ γράψῃς πόσοι
ἦσαν μὲ τὴν τάξιν

Ἐστὰ ἡ παρὰ Ἰδαίου

73) Ἐρωτήσεις

- α) Πότε ὁ ἥμινοσ γίνεται βασιλεύς;
- β) Ποῖα ἡ μεγαλύτερα μωρία τοῦ ἀνθ. ὄπου;

Ἐστὰ ἡ παρὰ Στυλ. Αλεξίου

74) Λογοπαίγιον

Ποῖος ἤμπορεῖ νὰ φάγῃ τὸν Ἄδην;

75) Γρίφος

... τος τος
Ω * Κ αρ- αιο τῆ;
... τος τος
... τος

Ἐστὰ ἡ παρὰ Α. Ζαφειροπούλλου

Βραβεῖα γενικὰ

Α'. Βραβεῖον Μία καλλιτεχνικῆ εἰκὼν, τὴν ὁποία τὸ περίφη-
μον περιοδικὸν «Illustration» ἀποστέλλει πρὸς τοὺς συνδ. ομητάς
του.

Β'. Βραβεῖον Οἱ «Τυφλοὶ» ἐκ τῶν ὠφελίμων βιβλίων καὶ τὰ
«Μικράβια» τοῦ Πατρικίου, προσφερθέντα ἐπὶ τούτῳ καὶ ἑπαινος

Τὰς λύσεις τοῦ β φυλλαδίου καὶ τοὺς λύτας ἐλλείψει χώρου ἐν
τῷ ἐπομένῳ.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος» θέλωσα νὰ κρατῇ
ἐνημέρους τοὺς ἀναγνώστας τοῦ ἡμετέρου Περιοδικοῦ
τῆς ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ ἐπιστημονικῆς κινήσεως καὶ τῶν
γινομένων ἐφευρέσεων ἐκτὸς τῶν ἐλληνικῶν περιοδικῶν,
ἅτινα λαμβάνει, ἐνεγράφῃ συνδρομητικῆς καὶ εἰς τὸ ἐν Πα-
ρισίους ἐκδιδόμενον πρῶτον περιοδικὸν τοῦ Κόσμου «Il-
lustration» οὗτινος ἡ ἐτησίαν συνδρομὴ εἶνε δρ. 48.